

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(říjen 2020)

Závěry z mimořádného zasedání Evropské rady

Evropská rada na zasedání ve dnech 1. a 2. října 2020 přijala závěry o pandemii COVID-19, jednotném trhu, průmyslové politice, digitálních aspektech a vnějších vztazích. Evropská rada mimo jiné v závěrech zdůrazňuje, že je třeba se co nejdříve vrátit k běžnému fungování jednotného trhu a využít zkušenosti, které EU během krize způsobené COVID-19 získala, odstranit přetrvávající roztržitost, překážky a slabá místa jednotného trhu, zintenzívnit ambice a vyvarovat se novým překážkám. Evropská rada vyzývá k aktualizaci evropského rámce pro hospodářskou soutěž, aby bylo zajištěno, že bude vyhovovat výzvám spojeným s ekologickou a digitální transformací, jakož i vyvíjejícímu se globálnímu kontextu. Dále vyzývá k vytvoření nového systému globální ekonomické správy na základě agendy v oblasti volného obchodu, jejímž základem bude WTO a dále k investicím do vzdělávání a odborné přípravy. EU dle Evropské rady musí provádět ambiciózní evropskou průmyslovou politiku, má-li být její průmysl udržitelnější, ekologičtější, konkurenceschopnější na celosvětové úrovni a odolnější. Evropská rada vyzývá Komisi, aby určila strategické oblasti, v nichž EU postrádá nezávislost a navrhla opatření, jimiž lze nezávislost v těchto oblastech zvýšit, mimo jiné prostřednictvím diverzifikace výrobních a dodavatelských řetězců, zajištění strategického vytváření zásob a podpory výroby a investic v Evropě, zejména se zaměřením na malé a střední podniky. Co se digitální transformace týče, tu je třeba dle Evropské rady urychlit, vyzývá proto Komisi aby, po předložení návrhu aktu o digitálních službách do konce roku, do března roku 2021 předložila komplexní „digitální kompas“, ve kterém budou stanoveny konkrétní digitální ambice EU do roku 2030, včetně nastínění prostředků k jejich dosažení. Evropská rada vítá evropskou strategii pro data, jež podporuje globální digitální ambice EU vybudovat skutečnou evropskou konkurenceschopnou ekonomiku založenou na datech a současně zajišťuje evropské hodnoty a vysokou úroveň zabezpečení údajů, jejich ochrany a soukromí. Vyzývá Komisi, aby urychleně pokročila v práci na federované cloudové infrastruktuře EU, na základě které by mělo být také možno zavést bezpečná a zabezpečená veřejná i soukromá digitální řešení založená na cloud computingu, včetně zajištění rychlejšího, efektivnějšího, pohodlnějšího a transparentnějšího přístupu ke službám elektronické veřejné správy. EU musí dle Evropské rady v celosvětovém kontextu zastávat přední pozici, pokud jde o rozvoj bezpečné, důvěryhodné a etické umělé inteligence. Evropská rada vyzývá Komisi, aby navrhla způsoby navýšení evropských i vnitrostátních, veřejných i

soukromých investic do výzkumu, inovací a zavádění umělé inteligence a vypracovala jasnou a objektivní definici vysoce rizikových systémů umělé inteligence. Dále vybízí k vytvoření celounijního rámce bezpečné veřejné elektronické identifikace (e-ID) zahrnující interoperabilní digitální podpisy, jehož prostřednictvím budou mít lidé kontrolu nad vlastní online identitou a údaji, jakož i přístup k veřejným i soukromým a přeshraničním digitálním službám. Vyzývá Komisi, aby do poloviny roku 2021 předložila návrh iniciativy „Evropská digitální identifikace“.

Kompletní závěry Evropské rady jsou k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/45913/021020-euco-final-conclusions-cs.pdf>

Komise posuzuje a stanoví priority reforem pro země, jež hodlají přistoupit k EU

Komise dne 6. října přijala sdělení o politice rozšíření EU a balíček týkající se rozšíření 2020: Výroční zprávy, jež posuzují, jak země západního Balkánu a Turecko provádějí základní reformy, jsou v něm předkládány spolu s jasnějšími a přesnějšími doporučeními a pokyny ohledně dalších kroků pro tyto partnery, a to v souladu s posílenou metodikou rozšíření. Sdělení Komise „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“, které členské státy podpořily v březnu 2020, zdůrazňuje význam procesu přistoupení založeného na výsledcích, který staví na vzájemné důvěře a jasných závazcích Evropské unie a západního Balkánu a klade ještě větší důraz na základní reformy. Důvěryhodný pokrok v oblasti právního státu je i nadále vysoce problematický a často souvisí s nedostatkem politické vůle. V celém regionu západního Balkánu přetrvává pomalé tempo změny justiční kultury – chybí zde dostatečné odhodlání pro dodržování zásady nezávislosti soudnictví. Celkové tempo boje proti korupci se zpomalilo a výsledky většiny partnerů zdaleka nespĺňují požadavky na členství, přičemž v oblasti svobody projevu a plurality sdělovacích prostředků došlo v loňském roce k minimálnímu pokroku.

Co se týče Turecka, to je pro Evropskou unii stále jedním z klíčových partnerů. Nadále se však Evropské unii vzdalovalo vzhledem k výraznému zhoršení situace v oblasti demokracie, právního státu, základních práv a nezávislosti soudnictví. Jak Rada uvedla v letech 2018 a 2019, přístupová jednání s Tureckem se v podstatě zastavila a nelze uvažovat o otevření či uzavření žádných dalších kapitol. Dialog a spolupráce s Tureckem nadále pokračovaly, zejména pokud jde o řešení výzev souvisejících s migrací, navzdory obavám ohledně událostí na řecko-turecké hranici v březnu 2020. Zprávy rovněž uvádějí, jak turecká zahraniční politika stále více koliduje s prioritami EU v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Více informací v anglickém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20201006-communication-on-eu-enlargement-policy_en.pdf

Povinný transparenční rejstřík: pokrok v jednání

Evropská komise dne 6. října informovala o dosaženém pokroku v jednání unijních institucí o povinném společném transparenčním rejstříku. Rejstřík bude založen na koordinovaném přístupu Parlamentu, Rady a Komise, přičemž ponechá těmto institucím i možnost přistupovat k některým parametrům individuálně, na základě specifik každé z nich. V rámci jednání se instituce zavázaly dosáhnout dohody o této otázce co nejdříve. V následujících týdnech budou probíhat jednání o technických aspektech rejstříku a finančních zdrojích nezbytných na jeho účinné fungování.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://www.europarl.europa.eu/tr-negotiations/en/home/welcome-page.html>

Společné prohlášení vysokého představitele Evropské unie a generální tajemnice Rady Evropy v rámci Světového dne proti trestu smrti

U příležitosti Světového dne proti trestu smrti a Evropského dne proti trestu smrti Evropská unie a Rada Evropy dne 9. října opětovně vyslovily rozhodný nesouhlas s používáním trestu smrti za všech okolností a vyzvaly členské státy Rady Evropy, které dosud nepřistoupily k příslušným protokolům Evropské úmluvy o lidských právech a k Druhému opčnímu protokolu k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech, jehož cílem je zrušení trestu smrti, aby tak neprodleně učinily. Zároveň vyzvaly Bělorusko, aby trest smrti zrušilo a pozorovatelské státy Rady Evropy, které trest smrti dosud nezrušily, aby podpořily otevřenou diskusi o překážkách, které jim v cestě ke zrušení trestu smrti brání. Prohlášení rovněž informuje o očekávání, že Výbor ministrů Rady Evropy přijme doporučení o obchodování se zbožím používaným k mučení nebo jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání – včetně trestu smrti. Současně vybízí všechny země, aby se připojily ke Globální alianci za obchod bez mučení, která je mimořádným příkladem celosvětové spolupráce proti mučení a trestu smrti, a aby zintenzivnily úsilí směřující k vytvoření společných mezinárodních norem pro obchod bez mučení. K prohlášení se připojily rovněž kandidátské země Republika Severní Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Albánie, země procesu stabilizace a přidružení a potenciální kandidátská země Bosna a Hercegovina a země ESVO Island, Lichtenštejnsko a Norsko, členské státy Evropského hospodářského prostoru, jakož i Ukrajina, Moldavská republika a Gruzie.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/09/world-day-against-the-death-penalty-10-october-2020-joint-declaration-by-the-high-representative-of-the-european-union-and-the-secretary-general-of-the-council-of-europe/>

Mechanismus EU pro prověřování zahraničních investic

Rámcem EU pro prověřování přímých zahraničních investic je dle Komise od 11. října plně funkční. Nařízení o prověřování přímých zahraničních investic přijaté v březnu 2019 stanovilo celounijní rámec, v němž mohou Evropská komise a členské státy koordinovat svá opatření v oblasti zahraničních investic. Poté, co toto nařízení vstoupilo v dubnu 2019 formálně v platnost, pracovaly Komise a členské státy na splnění nezbytných provozních požadavků pro plné uplatňování nařízení ode dne 11. října 2020. Členské státy EU oznámily Komisi své stávající mechanismy prověřování investic; v každém členském státě a v Komisi byla zřízena formální kontaktní místa a zabezpečené kanály pro výměnu informací a analýzu; byly vypracovány postupy, jež umožňují rychle reagovat na obavy týkající se přímých zahraničních investic (včetně lhůt pro spolupráci mezi Komisí a členskými státy a mezi členskými státy navzájem při dodržení zásady zákazu diskriminace a přísných požadavků na zachování důvěrnosti) a vydávat příslušná stanoviska; byl aktualizován seznam projektů a programů v zájmu Unie (např. Horizont 2020). V návaznosti na doporučení Komise z března 2020 se členské státy rovněž dohodly na neformální spolupráci při prověřování přímých zahraničních investic, pokud by zahraniční investice mohla mít dopad na jednotný trh EU.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2006>

Rada jmenovala novou členkou Evropské komise Mairead McGuinnessovou

Rada dne 12. října po vzájemné dohodě s předsedkyní Komise Ursulou von der Leyenovou jmenovala novou členkou Evropské komise Mairead McGuinnessovou (Irsko). Jmenování přichází po odstoupení Phila Hogana a vztahuje se na zbývající část funkčního období Komise do 31. října 2024. Předsedkyně Komise přidělila paní McGuinnessové portfolio finančních služeb, finanční stability a unie kapitálových trhů.

Závěry Rady o reakci EU na vývoj v Bělorusku

Ve svých závěrech o reakci EU na vývoj v Bělorusku ze dne 12. října Rada znovu zdůrazňuje, že prezidentské volby konané dne 9. srpna nebyly svobodné ani spravedlivé a že Alexandr Lukašenko postrádá demokratickou legitimitu. Rada opětovně vyjadřuje plnou podporu svrchovanosti a nezávislosti Běloruska a zdůrazňuje demokratické právo běloruského lidu zvolit si svého prezidenta prostřednictvím nových, svobodných a spravedlivých voleb bez vnějšího vměšování. Rada důrazně odsuzuje násilí, které běloruské orgány používají vůči pokojným demonstrantům, a vyzývá k propuštění všech svévolně zadržovaných osob, včetně politických vězňů. V této souvislosti závěry připomínají omezující opatření uvalená na

40 osob odpovědných za zmanipulování prezidentských voleb a násilné zákroky proti pokojným protestům a uvádějí, že EU je připravena přijmout další omezující opatření vůči subjektům a vysoce postaveným představitelům, včetně Aleksandra Lukašenka. EU omezí dvoustrannou spolupráci s běloruskými orgány na centrální úrovni, zvýší podporu poskytovanou běloruskému lidu a občanské společnosti a odpovídajícím způsobem nově zaměří dvoustrannou finanční pomoc. V souladu s výše uvedeným EU okamžitě uvolnila dodatečné finanční prostředky pro oběti násilí, organizace občanské společnosti a nezávislé sdělovací prostředky. V závěrech se zdůrazňuje, že EU je připravena podstatně posílit svou politickou angažovanost, odvětvovou spolupráci a finanční pomoc Bělorusku za předpokladu, že jeho orgány budou dodržovat zásady demokracie, právního státu a lidských práv, zastaví represe a porušování práv, prosadí závažný, důvěryhodný a inkluzivní politický proces, který povede ke svobodným a spravedlivým volbám pod dohledem OBSE/ODIHR, a poskytne záruky dodržování lidských práv.

Závěry Rady jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/46076/council-conclusions-on-belarus.pdf>

Rada přijala závěry o digitalizaci justice s cílem zlepšit přístup ke spravedlnosti

Rada dne 13. října přijala závěry o využití příležitostí digitalizace pro přístup ke spravedlnosti. Digitalizace justičních systémů členských států má obrovský potenciál i nadále usnadňovat a zlepšovat přístup ke spravedlnosti pro občany v celé EU. Digitální nástroje mohou pomoci lépe strukturovat řízení a automatizovat a urychlit vyřizování standardizovaných a jednotných úkolů, čímž se zvýší účinnost a účelnost soudních řízení. Krize způsobená onemocněním COVID-19 potvrdila potřebu investovat do digitálních nástrojů a využívat je při soudních řízeních. Závěry vybízí členské státy, aby ve větší míře využívaly digitální nástroje v celém průběhu soudních řízení, a vyzývají Komisi, aby do konce roku 2020 vypracovala komplexní strategii EU pro digitalizaci soudnictví. Rovněž zdůrazňují, že používání digitálních technologií by nemělo oslabit základní zásady justičních systémů, včetně nezávislosti a nestrannosti soudů, záruky účinné právní ochrany a práva na spravedlivé a veřejné projednání. V závěrech se rovněž uvádí, že je třeba podporovat digitální dovednosti v oblasti soudnictví, aby soudci, státní zástupci, soudní zaměstnanci a další odborníci z praxe v oblasti justice mohli účinně a s náležitým ohledem na práva a svobody osob hledajících spravedlnost využívat digitální nástroje. Závěry rovněž konstatují, že již probíhá výzkum a vývoj využití umělé inteligence v oblasti justice, a uznává, že umělá inteligence může zlepšit fungování systémů soudnictví. Závěry zdůrazňují, že používání nástrojů umělé inteligence nesmí narušovat rozhodovací pravomoci soudců ani nezávislost soudnictví, ani nesmí porušovat právo na spravedlivý proces, zejména právo na rovnost zbraní a účinný opravný prostředek.

Kompletní dokument je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11599-2020-INIT/cs/pdf>

Stanovisko CCBE ohledně nového nástroje v oblasti hospodářské soutěže

CCBE publikovala dne 14. října svou samostatnou odpověď na veřejnou konzultaci Komise ohledně potřeby nového soutěžního nástroje v rámci připravovaného legislativního balíčku souvisejícího s Aktem o digitálních službách. CCBE v dokumentu poukazuje na změnu rovnováhy v oblasti hospodářské soutěže, kterou může zavedení nového nástroje vyvolat, stejně jako charakter právních nástrojů v této oblasti, snižování důkazních standardů. CCBE potřebu zavedení nového nástroje v této oblasti aktuálně nevidí. Pokud však bude představen, Komise by měla vyjasnit právní a ekonomické situace, kdy se nástroj uplatní a stanovit podmínky, které musí být splněny předtím, než zasáhne. Zároveň by Komise měla přesně vymezit vyšetřovací pravomoci, zakotvit jasná základní pravidla a procesní záruky.

Kompletní dokument je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EU_LAWYER_S/Position_papers/EN_EUL_20201014_CCBE-comments-for-a-New-Competition-Tool-as-part-of-a-future-legislation-to-be-proposed-by-the-European-Commission.pdf

Závěry Evropské rady o vztazích mezi EU a Spojeným královstvím

Dne 15. října Evropská rada přijala závěry, v nichž připomíná, že přechodné období skončí dne 31. prosince 2020, a se znepokojením konstatuje, že pokrok v klíčových otázkách unijního zájmu stále není dostatečný k dosažení dohody. Potvrzuje odhodlání Unie dosáhnout se Spojeným královstvím co možná nejbližšího partnerství na základě směrnic pro jednání ze dne 25. února 2020 při současném dodržování dříve dohodnutých pokynů Evropské rady, jakož i učiněných prohlášení, zejména prohlášení z 25. listopadu 2018, především pokud jde o rovné podmínky, správu a rybolov. Na tomto základě Evropská rada vyzývá hlavního vyjednavatele Unie, aby v nadcházejících týdnech pokračoval v jednáních a vyzývá Spojené království, aby učinilo nezbytné kroky umožňující dosažení dohody. Pokud jde o návrh zákona o vnitřním trhu předložený vládou Spojeného království, Evropská rada připomíná, že dohoda o vystoupení a její protokoly musejí být provedeny v plném rozsahu a včas. Evropská rada vyzývá členské státy, orgány Unie a všechny zúčastněné strany, aby zintenzivnily svou práci v oblasti připravenosti na všech úrovních a na všechny možnosti vývoje, včetně scénáře, že nebude dosaženo žádné dohody.

Závěry Evropské rady jsou k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/46347/161020-euco-final-conclusions-cs.pdf>

Interoperabilita národních aplikací pro vysledování kontaktů a varování

Komise na výzvu členských států zřídila celounijní systém k zajištění interoperability - tzv. bránu, aby bylo možné plně využít potenciál mobilních aplikací pro vysledování kontaktů a varování. Systém byl po úspěšné pilotní fázi spuštěn dne 19. října, přičemž ke dni spuštění propojovala první vlnu národních aplikací, konkrétně německou Corona-Warn-App, irskou COVID tracker a italskou immuni. Dohromady si tyto aplikace stáhlo přibližně 30 milionů lidí, což odpovídá dvěma třetinám z celkového počtu stažení v EU. V následujících týdnech brána umožní interoperabilitu celkem dvaceti aplikací založených na decentralizovaných systémech. Na bránu mohou být napojeny na základě protokolu, který předpokládá několik testů a kontrol, přičemž ke každé aplikaci musí být vydána aktualizace. Druhá skupina aplikací se připojí příští týden. Poté se očekává připojení české aplikace eRouška, dánské smitte stop, lotyšské Apturi COVID a španělské Radar Covid, přičemž další aplikace budou k systému připojeny v listopadu. Přehled zúčastněných členských států je k dispozici na zvláštní internetové stránce. Server brány omezuje množství vyměňovaných dat na minimum. Díky tomu bude efektivně přijímat a předávat náhodné identifikátory mezi vnitrostátními aplikacemi. Brána nebude zpracovávat žádné jiné informace než náhodné klíče generované aplikacemi. Informace jsou anonymizovány, šifrovány, omezeny na nezbytné minimum a uchovávány jen po dobu nezbytně nutnou k vysledování šíření nákazy. Brána neumožňuje identifikaci jednotlivých osob, ani sledování polohy nebo pohybu zařízení.

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/travel-during-coronavirus-pandemic/how-tracing-and-warning-apps-can-help-during-pandemic_cs

Sankce a lidská práva: cesta k evropskému rámci bránícímu porušování a zneužívání lidských práv ve světě

Evropská komise ve spolupráci s Vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku předložili dne 19. října Radě společný návrh nařízení Rady, jež je jednou z podmínek, aby mohla Rada přistoupit k zavedení nového režimu horizontálních sankcí. Jakmile nový globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv vstoupí v platnost, poskytne EU větší flexibilitu k tomu, aby se mohla zaměřovat na osoby odpovědné za závažné porušování a zneužívání lidských práv ve světě bez ohledu na to, kde k němu dojde nebo kdo je za ně zodpovědný. Předpokládá se, že globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv bude spočívat v opatřeních, jako je zmrazení majetku a zákaz cestování. Pokud jde o druhé z uvedených opatření, společný návrh by Komisi rovněž poprvé svěřil dohled nad prováděním zákazů cestování. Nový režim nenahradí stávající režimy sankcí EU, z nichž mnohé již postihují porušování a zneužívání lidských práv v konkrétní zeměpisné oblasti – např. v Sýrii, Bělorusku nebo Venezuele. Návrh demonstruje závazek EU podporovat

lidská práva a zásady demokracie, právního státu a mezinárodního práva po celém světě. Reagují na politickou dohodu ministrů zahraničních věcí EU z prosince 2019.

Více informací v českém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1939

Pracovní program Komise na rok 2021 - od strategie k plnění

Komise dne 19. října přijala svůj pracovní program na rok 2021, jehož cílem je, aby Evropa byla zdravější, spravedlivější a lépe prosperovala. Usiluje také o urychlení dlouhodobé transformace Evropy směrem k ekologičtější ekonomice připravené na digitální věk. Program obsahuje nové legislativní iniciativy, které se dotýkají všech šesti hlavních cílů politických směrů předsedkyně von der Leyenové. Pracovní program Komise na rok 2021 u všech šesti politických priorit předpokládá, že se od tvorby strategie přistoupí k jejich plnění. V zájmu dosažení klimaticky neutrální Evropy do roku 2050 předloží Komise balíček opatření „Fit for 55“ zaměřených na snížení emisí do roku 2030 alespoň o 55 %. Kromě toho Komise navrhne opatření k realizaci evropského akčního plánu pro oběhové hospodářství, strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“. Komise dále předloží plán jasně definovaných digitálních cílů do roku 2030 týkajících se konektivity, dovedností a digitálních veřejných služeb, aby se následujících deset let stalo digitálním desetiletím Evropy. Důraz bude kladen na právo na soukromí a konektivitu, svobodu projevu, volný pohyb údajů a kybernetickou bezpečnost. Komise vypracuje právní předpisy v oblastech zahrnujících různé aspekty umělé inteligence, včetně bezpečnosti, odpovědnosti, základních práv a dat. Ve stejném duchu navrhne evropskou elektronickou identitu. Mezi další iniciativy bude patřit aktualizace nové průmyslové strategie pro Evropu a legislativní návrh na zlepšení pracovních podmínek pracovníků platform. Komise předloží akční plán pro plné provedení evropského pilíře sociálních práv a novou evropskou záruku pro děti, která jim zajistí přístup k základním službám, jako je zdravotní péče a vzdělávání. Na podporu našich ekonomik a posílení hospodářské a měnové unie přezkoumá Komise rámec pro řešení úpadků bank v EU, přijme opatření na podporu přeshraničních investic v EU a zintenzivní boj proti praní peněz. Komise dále předloží nový strategický přístup na podporu odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění bývalých bojovníků. V souvislosti s onemocněním COVID-19 navrhne Komise vybudovat silnější Evropskou zdravotní unii, a to zejména posílením úlohy stávajících agentur a zřízením nové agentury pro pokročilý výzkum a vývoj v oblasti biomedicíny. Předloží také novou strategii pro budoucnost Schengenu. V oblasti migrace lze očekávat řadu opatření v oblasti legální migrace, včetně balíčku týkajícího se talentů a rozvoje dovedností, akčního plánu proti převaděčství migrantů, udržitelnou strategii pro dobrovolné návraty a opětovné začlenění a opatření pro posilování bezpečnostní Unie. V zájmu vytvoření Unie rovnosti představí Komise nové strategie týkající se práv dítěte a osob se zdravotním postižením, jakož i návrh na boj proti násilí na základě pohlaví. Navrhne rovněž rozšířit seznam evropských trestných činů tak, aby zahrnoval všechny formy nenávislně motivovaných trestných činů a nenávislných

projevů. Komise navrhne jasnější pravidla financování evropských politických stran a přijme opatření na ochranu novinářů a občanské společnosti před zneužíváním soudních sporů. Komise rovněž počítá s tím, že je potřeba zhodnotit stav veřejné správy napříč EU. To odhalí potřebu nutných změn a případných investic. Komise se v neposlední řadě zaměří na využívání digitálních nástrojů v rámci přeshraniční justiční spolupráce.

Kompletní pracovní program Komise na rok 2021 je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_en.pdf

Studie EP ohledně náležité péče a odpovědnosti podniků

Výzkumná služba Evropského parlamentu dne 20. října zveřejnila svou studii ohledně náležité péče a odpovědnosti podniků, v níž se zabývá přidanou hodnotou unijních opatření, jež by po podnicích vyžadovala provádění zvýšených kontrol v rizikových oblastech jejich podnikání s možnými dopady na společnost, správu a životní prostředí. Dle studie by mohla opatření zvýšit dodržování mezinárodních standardů odpovědného podnikání ze strany firem, otevřít možnosti přístupu k nápravě jednotlivců a zvýšit právní jistotu obecně. Kvalitativní analýza poukazuje také na významnou úlohu šíření přijatých lidskoprávních a enviromentálních standardů evropských podniků v rámci jejich globálních obchodních sítí.

Kompletní Studie je k dispozici v anglickém jazyce zde: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654191/EPRS_STU\(20\)654191_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654191/EPRS_STU(20)654191_EN.pdf)

Závěry předsednictví v Radě ohledně zajištění ochrany lidských práv v kontextu použití umělé inteligence

Předsednictví v Radě EU dne 21. října přijalo s podporou 26 členských států závěry ohledně Listiny základních práv EU v kontextu umělé inteligence a digitálních změn. Cílem závěrů předsednictví je zakotvit lidskoprávní přístup v souvislosti s digitalizací, podpořit unijní digitální suverenitu a přispět ke globální diskusi o použití umělé inteligence. Závěry upozorňují na to, že přestože digitální technologie, včetně umělé inteligence, přinášejí řadu výhod, jejich podoba, vývoj, využití a zneužití představují rizika pro lidská práva, demokracii a právní stát. Je tedy třeba trvat na tom, aby základní práva garantovaná Listinou byla vždy dodržována. Potenciální problémy při zajištění kompatibility automatizovaných systémů se základními právy a usnadnění prosazování právních norem představuje nesrozumitelnost, složitost, předpojatost, nepředvídatelnost a částečně autonomní chování těchto systémů. K řešení této situace je dle Závěrů předsednictví zapotřebí vytvoření společných technických standardů a revize dosavadního právního rámce na evropské i národní úrovni. Závěry se zaměřují v této souvislosti na několik oblastí – lidskoprávní přístup k AI, AI

a lidskou důstojnost, svobody, rovnost, občanská práva, solidaritu a spravedlnost. Předsednictví v závěrech zmiňuje, že do konce tohoto roku počítá v Radě s přijetím společné deklarace členských států o digitalizaci založené na hodnotách.

Kompletní závěry německého předsednictví v Radě jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/46496/st11481-en20.pdf>

Podpora sociálně-tržního hospodářství EU

Komise dne 28. října předložila návrh směrnice o přiměřené minimální mzdě, která si klade za cíl zajistit, aby pracovníci v Unii byli chráněni přiměřenými minimálními mzdami, jež jim umožní důstojný život bez ohledu na to, kde pracují. Minimální mzdy existují ve všech členských státech EU. V 21 zemích mají zákonné minimální mzdy a v šesti členských státech (Dánsko, Itálie, Kypr, Rakousko, Finsko a Švédsko) je ochrana formou minimální mzdy zaručena výhradně kolektivními smlouvami. S ohledem na výše uvedené skutečnosti vytváří navržená směrnice rámec pro zlepšení přiměřenosti minimálních mezd a zajištění ochrany pracovníků formou minimální mzdy v EU. Návrh Komise plně respektuje zásadu subsidiarity: stanoví rámec pro minimální standardy, přičemž respektuje a zohledňuje pravomoci členských států a autonomii sociálních partnerů i smluvní svobodu v oblasti mezd. **Neukládá členským státům povinnost zavést zákonnou minimální mzdu ani nestanoví společnou výši minimální mzdy.** Země, v nichž je rozšířeno kolektivní vyjednávání, mají obvykle menší podíl pracovníků s nízkými mzdami, nižší nerovnost v odměňování a vyšší minimální mzdy. Cílem návrhu Komise je proto podpořit kolektivní vyjednávání o mzdách ve všech členských státech.

Více informací v českém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1968

EU prostřednictvím přepracovaného nařízení posiluje nástroje k prosazování pravidel v oblasti obchodu

Evropská komise, Evropský parlament a Rada dne 28. října dosáhly politické dohody o posílení nařízení EU o prosazování pravidel v oblasti obchodu. V rámci této dohody se Komise zavázala urychleně zřídit mechanismus EU proti donucovacím opatřením. Dohodnuté změny dají Evropské unii nástroje k tomu, aby mohla chránit své obchodní zájmy navzdory ochromení mnohostranného systému řešení sporů v rámci Světové obchodní organizace (WTO). Komise bude moci jednat také v případě podobných problémů v rámci dvoustranných dohod. Konečná dohoda mezi normotvárci rovněž rozšiřuje oblast působnosti nařízení a možných opatření obchodní politiky na služby a některé aspekty práv duševního vlastnictví související s obchodem. Tím se dále posílí arzenál nástrojů, jimiž Unie disponuje.

Stávající nařízení, které tvoří v rámci práva EU základ pro přijetí protiopatření v oblasti obchodu, vyžaduje, aby byl spor nejprve veden prostřednictvím postupů

WTO, včetně fáze odvolání, než může zareagovat Unie. Absence fungujícího Odvolacího orgánu WTO umožňuje členům WTO vyhnout se povinností i závaznému rozhodnutí tím, že se proti zprávě skupiny odborníků jednoduše odvolají. Revidované nařízení umožní EU reagovat i v případě, že WTO nevydá konečné rozhodnutí kvůli tomu, že jiný člen WTO postup řešení sporu blokuje tím, že se odvolává u nefungujícího Odvolacího orgánu a nesouhlasí s alternativním rozhodčím řízením v rámci dohody WTO o řešení sporů. Nový mechanismus se rovněž použije na ustanovení o řešení sporů obsažená v regionálních či dvoustranných obchodních dohodách, jichž je EU smluvní stranou, dojde-li k podobnému zablokování.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1994

Judikatura SDEU

SDEU: Rozsudek ve věci C-641/19 EU proti PE Digital GmbH, ze dne 8. října 2020

Společnost PE Digital, se sídlem v Německu, provozuje internetové stránky „Parship“ (www.parship.de) umožňující seznámení. Dne 4. listopadu 2018 uzavřela EU jakožto spotřebitel se společností PE Digital smlouvu o členství „prémium“ na dobu 12 měsíců za cenu 523,95 eura. Tato cena byla více než dvakrát vyšší než cena, kterou společnost PE Digital účtovala některým svým jiným uživatelům za stejnou dobu platnosti smlouvy uzavřené v průběhu téhož roku. Společnost PE Digital poučila EU v souladu s požadavky stanovenými v § 246a části 1 odst. 2 první větě bodech 1 a 3 zákona, kterým se zavádí občanský zákoník, o jejím právu odstoupit od smlouvy a EU potvrdila společnosti PE Digital, že musí začít poskytovat plnění stanovené uvedenou smlouvou před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy. Vzhledem k tomu, že EU dne 8. listopadu 2018 odstoupila od dotčené smlouvy, účtovala jí společnost PE Digital celkovou částku 392,96 eura jako náhradu hodnoty. Žalobou podanou k Amtsgericht Hamburg (okresní soud v Hamburku, Německo) požádala EU o vrácení všech plateb uskutečněných ve prospěch společnosti PE Digital. Předkládající soud, který vychází z pokynů Evropské komise ke směrnici 2011/83, které byly zveřejněny v červnu 2014, zejména z jejich bodu 6.5.1 týkajícího se čl. 14 odst. 3 této směrnice, má za to, že pokud celkové plnění zahrnuje samostatná dílčí plnění, která podle smlouvy nejsou poskytnuta současně, je třeba při výpočtu výše odměny náležející obchodníkovi zohlednit dobu trvání každého z těchto dílčích plnění. Pokud jde o výpočet „částky, která je úměrná rozsahu služeb poskytnutých do doby, kdy spotřebitel informoval obchodníka o uplatnění práva odstoupit od smlouvy, předkládající soud zamýšlí zohlednit nejen plnění, které obchodník poskytl, ale i hodnotu uskutečněného plnění, z něhož měl spotřebitel prospěch. Podle předkládajícího soudu musí být odměna, kterou je spotřebitel povinen zaplatit obchodníkovi v případě odstoupení od uzavřené smlouvy v souladu s čl. 14 odst. 3 směrnice 2011/83 a § 357 odst. 8 BGB, vypočtena zaprvé tak, že se vymezení samostatná dílčí plnění upravená ve smlouvě. Zadruhé je třeba definovat cenu samostatných dílčích plnění s přihlédnutím k jejich hodnotě pro průměrného spotřebitele s ohledem na cíle této smlouvy, a to za použití statistik týkajících se

chování spotřebitelů. Zatřetí by se náhrady za samostatná dílčí plnění měly vypočítat s ohledem jednak na rozsah dílčích plnění, která již byla poskytnuta, a jednak na hodnotu již uskutečněných plnění. Začtvrté součet takto vypočtených částek dá celkovou částku dlužnou spotřebitelem. V tomto ohledu by však předání osobnostního posudku na začátku plnění dotčené smlouvy mohlo být kvalifikováno jakožto samostatné dílčí plnění za dodání digitálního obsahu, který není poskytnut na hmotném nosiči, což by vedlo k uplatnění ustanovení o výjimce v čl. 14 odst. 4 písm. b) bodu ii) a čl. 16 písm. m) směrnice 2011/83, jakož i v § 356 odst. 5 a § 357 odst. 9 BGB. Tento výklad by však vedl k odepření práva spotřebitele odstoupit od smlouvy, a porušil by tak jeho práva. Kromě toho má předkládající soud s odkazem na čl. 14 odst. 3 směrnice 2011/83, vykládaný s ohledem na bod 50 odůvodnění této směrnice, za to, že celková cena, která je dvojnásobkem ceny fakturované jiným uživatelům za tutéž službu, není „nepřiměřeně vysoká“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud nedosahuje tržní hodnoty poskytované služby nebo ji překračuje jen o něco málo.

Soudní dvůr v uvedené věci rozhodl, že článek 14 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, musí být vykládán v tom smyslu, že pro určení poměrné částky, která má být zaplácena spotřebitelem obchodníkovi, pokud spotřebitel výslovně požádal, aby plnění uzavřené smlouvy začalo během lhůty pro odstoupení od smlouvy, a odstoupil od této smlouvy, je v zásadě třeba zohlednit cenu dohodnutou v uvedené smlouvě za všechna plnění, která jsou předmětem téže smlouvy, a vypočítat dlužnou částku *pro rata temporis*. Pouze v případě, že uzavřená smlouva výslovně stanoví, že jedno nebo více plnění je poskytnuto v plném rozsahu od začátku plnění smlouvy, a to samostatně za cenu, která musí být zaplácena odděleně, je třeba při výpočtu částky, která má být zaplácena obchodníkovi podle čl. 14 odst. 3 této směrnice, zohlednit plnou cenu sjednanou za takové plnění. Článek 14 odst. 3 směrnice 2011/83 musí být s ohledem na bod 50 odůvodnění této směrnice vykládán v tom smyslu, že za účelem posouzení, zda je celková cena nepřiměřeně vysoká ve smyslu tohoto ustanovení, je třeba zohlednit cenu služby nabízené dotčným obchodníkem jiným spotřebitelům za stejných podmínek, jakož i cenu za srovnatelnou službu poskytovanou jinými obchodníky v okamžiku uzavření smlouvy. Článek 16 písm. m) směrnice 2011/83 ve spojení s jejím čl. 2 bodem 11 musí být vykládán v tom smyslu, že vyhotovení osobnostního posudku na seznamovacích internetových stránkách, na základě testu osobnosti provedeného těmito stránkami, nepředstavuje dodání „digitálního obsahu“ ve smyslu tohoto ustanovení, neboť dle bodu předmětná služba neodpovídá definici uvedené v bodu odůvodnění č. 19 směrnice a navíc tento článek, jež představuje výjimku z práva na odstoupení od smlouvy, musí být jako ustanovení unijního práva, které omezuje práva přiznaná za tímto účelem ochrany spotřebitelům, vykládán restriktivně.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-641/19&language=CS>

SDEU: Rozsudek ve spojených věcech C-245/19 a État luxembourgeois v. B (C-245/19) a C-246/19 État luxembourgeois proti B, C, D, F. C., ze dne 6. října 2020

Oba spory v původních řízeních mají původ v žádosti o výměnu informací zaslané daňovým orgánem Španělského království daňovému orgánu Lucemburského velkovévodství za účelem získání informací o F. C., fyzické osobě s bydlištěm ve Španělsku, kde je s ní jako s daňovým poplatníkem vedeno šetření, jehož cílem je určit její situaci z hlediska vnitrostátních daňových právních předpisů. V prvním z případů se Cour administrative (Vyšší správní soud) v předkládacím rozhodnutí zaprvé táže, zda články 7, 8, 47 a 52 Listiny ukládají povinnost přiznat osobě, která je adresátem rozhodnutí o uložení povinnosti sdělit daňovému orgánu informace, jež má k dispozici, právo podat přímou žalobu proti tomuto rozhodnutí vedle možnosti takové osoby incidenčně toto rozhodnutí napadnout na základě zákona vykládaného ve světle rozsudku C-682/15 v případě, že tomuto rozhodnutí nevyhoví, a z tohoto důvodu je jí následně uložena sankce. Pro případ kladné odpovědi na tuto první otázku se předkládající soud zadruhé táže, jaký je z hlediska článků 1 a 5 směrnice 2011/16 rozsah přezkumu v otázce předpokládaného významu předmětných informací, k jehož provedení může být soud v rámci řízení o takové přímé žalobě povolán. Ve druhé věci se Cour administrative ptá obdobně, přičemž zdůrazňuje skutečnost, že ve věci C-246/19 nejde o žaloby podané osobou, která je adresátem rozhodnutí o uložení povinnosti sdělit daňovému orgánu členského státu informace, které má k dispozici, jako je tomu ve věci C-245/19, nýbrž o žaloby podané osobami, které mají jiné postavení, a to jednak postavení daňového poplatníka, s nímž je vedeno šetření zahájené daňovým orgánem jiného členského státu, a jednak postavení třetích osob udržujících s tímto daňovým poplatníkem právní, bankovní, finanční či obecně hospodářské vztahy.

Velký senát Soudního dvora rozhodl, že Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie, ve spojení s jejími články 7 a 8 a čl. 52 odst. 1, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby právní předpisy členského státu, jimiž se provádí postup výměny informací na žádost zavedený směrnicí 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní, ve znění směrnice 2014/107, vyloučily možnost, aby rozhodnutí, kterým příslušný orgán tohoto členského státu uloží držiteli informací povinnost poskytnout mu tyto informace na základě žádosti o výměnu informací pocházející od příslušného orgánu jiného členského státu, bylo napadeno prostředkem nápravy podaným takovýmto držitelem informací, a nebrání tomu, aby takové právní předpisy vyloučily možnost, aby bylo takové rozhodnutí napadeno prostředkem nápravy podaným daňovým poplatníkem, s nímž je v tomto jiném členském státě vedeno šetření, pro jehož účely byla tato žádost podána, a třetími osobami, kterých se předmětné informace týkají.

Článek 1 odst. 1 a článek 5 směrnice 2011/16, ve znění směrnice 2014/107, musí být vykládány v tom smyslu, že rozhodnutí, kterým příslušný orgán členského státu uloží držiteli informací povinnost sdělit mu tyto informace na základě žádosti o výměnu informací od příslušného orgánu jiného členského státu, je třeba – posuzováno společně s touto žádostí – považovat za rozhodnutí týkající

se informací, které se nejeví jako zjevně postrádající jakýkoli předpokládaný význam, uvádí-li toto rozhodnutí totožnost držitele předmětných informací, totožnost daňového poplatníka, s nímž je vedeno šetření, pro jehož účely byla žádost o výměnu informací podána, a období, na které se tato žádost vztahuje, a týká-li se smluv, faktur a plateb, které sice nejsou podrobně určeny, ale jsou definovány zaprvé tím, že je uzavřel či uskutečnil držitel informací, zadruhé tím, že se tak stalo v období, na které se toto šetření vztahuje, a zatřetí tím, že mají vazbu na určeného daňového poplatníka.

Kompletní rozsudek je k dispozici českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-245/19&language=CS>

Rozsudek ESLP ve věci Camelia Bogdan proti Rumunsku (stížnost č. 36889/18), ze dne 20. října 2020

Neexistenci možnosti podat opravný prostředek u vnitrostátních soudů a tím zpochybnit automatické pozastavení výkonu funkce soudkyně došlo k porušení práva na spravedlivé řízení.

Stěžovatelka, paní Camelia Bogdan, rumunská soudkyně, podala stížnost na porušení čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně práv a lidských svobod, ve které si stěžovala na zahájené kárné řízení proti své osobě včetně dopadu medializace kárného řízení na její pověst, ale především na neexistující možnost podání opravného prostředku a možnost zpochybnit automatické pozastavení výkonu své profese včetně pozastavení platu až do rozhodnutí o odvolání. V červnu 2016 zahájil soudní inspektorát kárné řízení pro porušení etických pravidel týkající se neslučitelnosti některých kroků stěžovatelky s výkonem soudce. V únoru 2017 uložila stěžovatelce Nejvyšší soudní rada (CSM) kárný trest a odvolala ji ze soudní funkce a s okamžitou platností nařídila pozastavení jejího platu. Stěžovatelka podala žalobu k Vrchnímu kasačnímu dvoru, ve které mj. napadla fakt, že proti ní vedená řízení byla neslučitelná se zásadou právní jistoty a že rozhodnutí o jejím odvolání z funkce nebylo možné přezkoumat vnitrostátními soudy. V prosinci 2017 Vrchní kasační dvůr částečně vyhověl žalobě stěžovatelky a nařídil její přeložení, nikoli odvolání z funkce. V červnu 2018 obdržela zpětně svůj plat za dobu jejího odvolání z funkce. ESLP rozhodl, že podle vnitrostátních rumunských právních předpisů platných v rozhodné době (byly následně novelizovány) stěžovatelka zjevně neměla k dispozici opravný prostředek, kterým by mohla napadnout své odvolání z funkce soudkyně. Údajná existence vnitrostátní soudní praxe, která by stěžovatelce přesto umožnila dosáhnout účinného přezkumu opatření soudem, nebyla potvrzena žádným z příkladů citovaných rumunskou vládou. V rozhodné době ani vnitrostátní právní předpisy, ani vnitrostátní praxe nestanovily možnost, aby kárná opatření tohoto druhu byla přezkoumávána soudem. Navíc skutečnost, že rozhodnutí o automatickém pozastavení přijaté na žádost soudních inspektorů nebylo soudy přezkoumáváno, byla potvrzena a kritizována rumunským Ústavním soudem. Stěžovatelce byl proto odepřen přístup k soudu v souvislosti s pozastavením/odvoláním výkonu funkce, čímž dle ESLP došlo k porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP.

Kompletní rozsudek je k dispozici ve francouzském jazyce zde: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%5B%22001-204827%22%5D%7D>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK